

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok — — 4 koruny — hal.
Na pol roka — — 2 „ — „
Na štvrt roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Svätý otec pápež Benedík XV. za vojenských zajatcov.

V terajšej svetovej vojne prvé a opravde veľké víťazstvo dosiahla tá moc, ktorá nemá armády, obrovské obrnené válečné lode, lietadlá a vzducholode, hlava totiž katolíckej cirkvi svätý otec Pápež Benedík XV. Ako zemský miestodržiteľ kráľa pokoja Ježiša Krista vyzval všetky vojny vedúce mocnosti aby vymenily a domov pustily všetkých v zajatí nachodiacich sa bojaneschopných ranených vojakov.

Na jeho veličenstvo nášho kráľa svätý otec 31. decembra v tejto záležitosti upravi nasledujúci telegramm:

«Dôverujúc v cite kresťanskej ľudomilnosti, ktorý preniká Vaše Veličenstvo, o to Vás prosím, aby ste pominutím sa starého roku, nový započali so skutkom Vašej panovníckej veľkodušnosti, prijímúc Naše nabídnutie, aby vojny vedúce štáty vymenily si za bojaneschopných uznaných vojenských zajatcov.»

Jeho veličenstvo náš kráľ na toto vyzvanie s obratom odpovedal telegrammom nasledujúcej osnovy:

«Hlboko dojatý citom kresťanskej ľudomilnosti, ktorá mala za výsledok veľkodušné unúvanie Vašej Svätosti, už som naložil svojmu vatikánskemu vyslancovi, aby sdělil kardinálovi, štátnemu sekretárovi, že moja vláda zásadne vďačne pristane ku Vášmu veľkodušnému nabídnutiu a na tom bude, aby so štátmi, ktoré prídu do ohľadu, započala porady, že by na-

bídnutie Vašej Svätosti čím skôr bolo prakticky uskutočnené.»

Nemeckému cisárovi Vilhelmovi II. svätý Otec zarovnak poslal teledramm, v ktorom ho prosil, aby prijal jeho návrh, aby v budúcnosti medzi vojny vedúcimi štátmi zamenení boli váleční zajatci, ktorých ku vojenskej službe možno považovať za nesúcich.

Vilhelm II. nemecký cisár vo svojej odpovedi upezučil svätého Otca, že návrh poňahujúci sa na ulavenie osudu ku ďalšej vojenskej službe nesúcich válečných zajatcov, stretá sa s jeho úplnou sympatiou a že kresťanská láska ku spolublížnym, ktorá nadchla tento návrh, úplne sodpovedá jeho presvedčeniu a túžbe.

Na vyzvanie svätého Otca ostatné bojujúce štáty poslaly nasledovné odpovede:

Anglický kráľ písal doslovne: Ja a moja vláda Jeho Svätosti návrh, ktorý jedine potvrdil to, čo mi žiadali sme už spolu i s nemeckou vládou, najochotnejšie sme prijali. Nemecká vláda práve teraz sdělila nám jej súhlasiacu odpoveď.

Ruský zahraničný minister sa osvedčil: že cár hlboko dojatý veľkodušným rozhodnutím Pápeža privolil ku vymeneniu zajatcov, ktorých v zajatí držia, vojny vedúci štát považuje za neschopných ku ďalšej vojenskej službe.

Poincaré prezident francúzskej republiky odpovedal nasledujúcim telegrammom: Na telegraficne sdelený ctihodný návrh Vašej Svätosti, ponáhlam sa o tom ubezpečiť Vašu Svätosť, že Francúzsko po všetky časy vedené veľkodušnosťou s vojenskými zajatcami aj posial ľudsky zachádzalo a aj prítomne skúma spôsoby, ako

by bolo možné vymeniť tých vojenských zajatcov, ktorí docela nesúci sú ku ďalšej vojenskej službe.

Albert kráľ belgický pápežskému štátnemu sekretárovi Gaspari-mu poslal nasledovnú telegrafickú odpoveď: Nekonečne vysoko vážim si tú kresťanskú myšlienku, ktorá väzí v poslanom mi vyzvaní. Tento návrh úplne zodpovedá mojím citom. Na toto poťažné predlohy prijmem čo najochotnejšie.

Bavorský ministerpredseda sdělil, že bavorská kráľovská vláda návrh svätého Otca prijala s najcúlejšou radosťou.

Turecká vláda sa osvedčila, že s najväčšou ochotnosťou prijma návrh svätého Otca, keď ostatné vojny vedúce štáty privolia ku vymeneniu ku ďalšej vojenskej službe neschopných zajatcov.

Srbský kráľ sa osvedčil, že Srbsko nezamešká podobne činiť, ku čomu odhodlajú sa ostatné vojny vedúce štáty.

Tieto osvedčenia nepodvráteným dôkazom sú skvelého víťazstva, ktoré v tejto broznej svetovej vojne dosiahol svätý Otec Pápež Benedik XV. Tomuto víťastvu je čo ďakovať, že aspoň 200 000 úbohých zajatcov, bárs sú chorí, snáď chromí, alebo ináč ožobráčení, vrátil sa môže do kruhu milovaných rodín!

Kardinál knieža-primas ku svojmu duchovenstvu.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský, dr. Ján Csernoch v tohoročnom prvom svojom obežnom liste cirkevnom zaoberá sa s pomerami terajšej svetovej vojny a velebnému duchovenstvu svojho arcibiskupstva k úvahe odporúča nasledujúce myšlienky:

1. Božská prozretelnosť cez tisíc rokov ochraňovala a celosti udržiavala Uhorsko. Toto povedomie prenikáť a oduševňovať má každého, duchovných tak, ako aj veriacich, spolu ale vzbudzovať má v nás tú pevnú nádej, že terajšia vojna zakončí sa pre nás s prajným úspechom.

2. Tá okolnosť, že na bojisti láskou ku vlasti preniknutý spolu bojuje ľud každého radu a rangu, na čas očakávaného pokoja zabezpečuje

nám výhlady na lepšiu budúcnosť a upevňuje v nás tú nádej, že zvalia sa deliace nás hradby, ktoré prítomne ešte stoja, ich miesto ale zaujme úplné porozumenie jedon druhého a vzájomná láska, aká zo spoločne vedených bojov vyviera.

Kardinál knieža-primas poukazuje ďalej na tie útrapy a nedostatky, aké na bojišti znášať musia naši vojaci a upozorňuje duchovných a veriacich, aby vykonávanie čnosti trpezlivosti od našich vojakov učili sa všetci, čo nenachodia sa na bojišti. A keď upadnú do biedy, keď ich stihnú nepríjemnosti a akékoľvek útrapy, všetko nech snášajú s trpezivosťou. Nech sa neponosujú a nehromžia a myslia na našich vojakov, ktorí všetko toto v ohromne väčšej miere snášať musia, keď život svoj obetujú a svoju krv za vlasť prelievajú.

4. Konečne za prísnu povinnosť nakladá svojim duchovným, aby pohromou vojny stihnutých chudobných veriacich, v boji padlých vojakov sirotu a ubohých pozostalých nielen mravne, lež aj hmotne podporovali a vyzýva ich spolu, že keby ku hmotnej podpore biedných zo svojej sily neboli dostatoční, aby sa neostíhali v záujme ubohých veriacich obrátiť sa ku veľkodušnosti obecnstva, snázili sa slzy utierať a ubohých biedu ulavovať.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Zmarené útoky nepriateľa.

Úradná zpráva vydaná 8. januára.

Všeobecné polozenie je nezmenené. Trvácich bojov niet.

Vo východných Beskydoch napredovanie väčších ruských síl cez vršky od Čeremby na východ protiútokom sme ďaleko odrazili. Z tejto príležitosti zajali sme 400 Rusov a ukoristili sme tri strojové pušky.

Na južnom bojišti mocný útok nepriateľa na čiare našich predných stráž pri Avtovaci sa úplne zmarili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

Položenie v Karpátoch.

Na príslušné miesta o položení v Karpátoch aj 8. januára prišli prajné chýry. V stolici ungskej Rusi, pretože sme už pri Nagyberezne silné čaty postavili proti nim, **cúvli celkom blízko ku hranici.** Počas cúvania chceli spustošiť železný most v obci Csontos, čo sa im však len zčiasťky podarilo. Smerom Mezőlaborca, Zboróva napredujúce ruské čaty utiahly sa za hrebeň Karpátov a **teraz už stoja na haličskom území.** V Bukovine Rusi operujú vojakmi najplanšej jakosti. Tú okolnosť, že mestodržiteľ Bukoviny gróf Merán zdržuje sa ešte v Dorna-Watre, **tak vysvetľujú, že vojenské polozenie aj v Bukovine je prajné.**

Všeobecné polozenie sa nezmenilo.

Úradná zpráva vydaná 9. januára.

V západnej Haliči, kde bojujúce stránky zväčša na najmenšiu dialku sblížily sa jedna ku druhej na vršku severovýchodne od Zaklicyna jedon nočný útok nepriateľa sme **odrazili.**

Od Visly na sever kanónový boj trvá. Kostol jednej väčšej obce Ruského Poľska včera večer prinútení sme boli našou strelbou podpáliť, lebo Rusi na veži kostola umiestnili strojové pušky.

V južnej Bukovine a v Karpátoch vedú sa len šarvátky.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 10. januára.

Všeobecné polozenie sa nezmenilo.

Od Visly na juh Rusi včera bez každého výsledku strielali na naše posície. Strelba bola namierená hlavne proti jednému s nami obsadenému vršku od Zaklicyna na severovýchod.

Od Visly na sever miestami bol prudký kanónový boj. Pokus nepriateľa, aby slabšími silami prešiel cez Nidu, sa nezdaril.

V Karpátoch je ticho. Dva vojskumné oddiely nepriateľa, ktoré sa v Bukovine príliš blízko opovážily prísť ku čiare našich predných vojov, palbou z kanónov a zo strojových pušiek sme rozprášili.

Na južnom bojišti od Trebinje na východ pri našich napred ku hranici potisknutých posíciach bol krátky kanónový boj.

Podmaršall Höffer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 11. januára.

V Ruskom Poľsku pri dolnom toku Nidy včera boly húževnaté boje. Tu Rusi začali útočiť a na viac miestach so značnými silami pokúsili sa prejsť cez údolie rieky, **ale s veľkými ich ztratami sme ich všade odrazili.** Počas útokov pechoty v susedných odsekoch vedený bol prudký kanónový boj, ktorý trval za viac hodín.

Na ostaných frontoch významnejšej udalosti sa nestalo.

Jednej našej činnejšej výskumnej patrole včera v noci podarilo sa prelomiť nepriateľskú posíciu, vniknúť do obce za posícou a postúpiť až po byt samého veliteľa nepriateľského pluku. Z tohoto smelého podujatia patrola vrátila sa s jedným zajatým dôstojníkom a so šesť inými zajatcami.

Ponevác z nova bolo dokázané, že ku ruskej armáde patriaci upotrebovávajú rakúsko-uhorské rovnošaty, aby mohli napadnúť naše patrole a menšie oddelenia, znovu ta sa vyslovujeme, že s takými dôstojníkmi a vojakmi nepriateľa, ktorí zákony a zvyky vojny na takýto spôsob urážajú, budeme zachádzať nie ako s vojnu vedúcimi stránkami.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Útočenie Rusov proti Karpátom je pristavené.

Berlin, 12. januára. Útočenie Rusov proti Karpátom — ako vojenský spolupracovník «Berliner Zeitung»-u píše — **možno považovať za zmarené.** Dôležitý priesmyk pri Dukle držia rakúsko-uhorské čaty. Porobené boly sodpovedné poriadky, aby na bukovinskej hranici aj temená Karpátov držali v svojej moci a ďalšie napredovanie Rusov na uhorské územie prekazily.

Krestania katolíci, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

Nemecký cisár a jeho šesť synov.

Cúvanie Rusov.

Úradná zpráva vydaná 12. januára.

Nepriateľ aj včera zopakoval svoje pokusy, aby vynútil priechod cez Nídu. Kým na celej čiare viedol sa prudký boj, predpoludním na južnom odseku jeden sbor nepriateľa znova začal útočiť ale v palbe nášho delostrelectva behom najkratšieho času bol zlomený a cúvol, pred našimi posíciami zanechajúc na stá mrtvých a ranených.

Súčasne aj od Visly na juh stále sa viedol delostrelecký boj, medzičím jednej našej batérii podarilo sa na jeden majer, ktorý nepriateľ držal obsadený, tak páliť, že Rusi, ktorí sa tam od posledných dní usalašili, **prinútení boli zo svojich posícií o zlomkrk utekať.**

V Karpátoch nepriaznivé počasie obťažuje každú činnosť väčších rozmerov. V hornom údolí Ungu **nepriateľ cúvajúc utiahol sa bližšie ku Užockému priesmyku.**

V ruských novinách rozširovaný chýr, že by pevnosť Przemysl dňa 10. decembra k nepriateľovi bola poslala parlamentára, je prirodzene **úplne vymyslený** a nebodaj slúži len na to, aby **zakrýval úplnú malomocnosť nepriateľa voči tejto pevnosti.**

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nezdar Rusov pri Przemysli.

Berlin, 13. januára. Vojenský odborník novín «Vossische Zeitung» major Schreiberschofen píše :

V pevnosťach Przemyslu ruské kanóny dosiaľ **nenarobily väčšej škody.** Pevná nádej je, že táto pevnosť udrží sa proti každému ruskému útoku. Na bojištach v Haliči Rusi nikde nevedeli vydobíť rozhodujúci zdar a ani v Karpátoch neboli vstave napred postúpif, kdežto rakúsko-uhorskej armáde na každom bode podarilo sa podržať svoje posície. Toto je tým dôležitejšie, bo pre zlé počasie na bojišti v západnom Poľsku operácie len pomaly môžu napredovať.

Viedeň, 13. januára. Vojenský zpravodajca novín «Deutsches Volksblatt» z tlačového stánu oznamuje :

O tom sa dozvedám, že dosavádne útoky Rusov na Przemysl skončily sa s obrovskými ztratami Rusov. Výpady posádky obliehatelom tiež zapríčiňujú mimoriadne ztraty. Zajatí ruskí dôstojníci s obdivom hovoria o týchto výpadoch, ako aj o veľkolepých výsledkoch delostrelectva Przemyslu. Obranci pevnosti zvlášte častými vytrhnutiami preriedili rady Rusov. Práve tak, ako z príležitosti prvého obliehania, aj teraz ruskí dôstojníci musia hnať mužstvo ku útokom a mnohých, ktorí nechcú útočiť, jednoducho zastrelia.

Znova odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 13. januára.

Znova a znova pokúsené napredovanie nepriateľa pozdĺž dolnej Nídy namerené je hlavne proti jednej obci nášho vzdorujúceho frontu. Nepriateľská pechota, ktorú na celom fronte podporuje trváca a prudká palba z kanónov, robí pokus, aby získala priestor a aby vnikla do tejto obce, čo s ťažkou ztrátou nepriateľa po každý ráz sa zmari.

V Haliči a v Karpátoch pred našimi posíciami je zväčša ticho. Hmla a sňahová fujavica napomáha menšie podujatia a majú za výsledok zdarné napadnutia nepriateľa, na rozličných miestach vedú sa menšie šarvatky.

Aj na južnom bojišti vo všeobecnosti je ticho. Dejú sa len nepatrné pohraničné srážky, ktoré majú za cieľ vyskúmania.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zdar našich čiat.

Berlin, 14. januára. Vojenský spolupracovník novin «Berliner Tagblatt», majór Moraht píše:

Na východe temer pred bránami Varšavy veľký zápas trvá ďalej. Premoknutá pôda prekáža každý pohyb. Lavná zima hrá veľký zástož, obľahčuje Rusom bránenie sa. Keď ale budú robiť rozsiahle protioperácie, na čo narážajú, zlé počasie aj tieto zadrží, ba urobí ich snád celkom bezúčinnými. V Karpátoch rakúsko-uhorský front sa drží. Významnou udalosťou posledných dní je, že front nášho spojenca pri Zaklicyne, pri dolnom Dunajci a pri Nide ostal pevný. Táto defenzíva vplýva aj na osud Varšavy.

Nemecko-ruská vojna.

Úspechy Nemcov na ruskom bojišti.

Berlin, 9. januára. Z hlavného válečného stánu nemeckej armády 8. januára oznámili:

Na východe bolo nepriaznivé počasie. Na hranici východného Pruska a v severnej časti Poľska niet zmeny.

Od Ravky na východ **naše útočenia postúpili napred.** Zajali sme **1600 Rusov** a ukoristili sme 5 strojových pušiek.

Na východnom brehu Pilice vedené boli len delostrelecké boje.

Boje pozdlž Bzury a Ravky.

«Berliner Lokalanzeiger» oznamuje: Posledná ruská úradná zpráva hovorí: Na ľavom brehu Visly na celom fronte vedie sa mimoriadne prudký kanónový boj. Útočenie Nemcov pozdlž Bzury ešte trvá. Na tomto okolí nemecké čaty pri Kozlov—Biskupije prekročily rieku, ale je tu reč len o niekoľko plukoch.

Od Borzymova na severovýchod Nemci so zamieňavým zdarom bodákmi útočili na naše posície.

Severovýchodne od Ravy boje vo dne a v noci sa vedú. Jednu časť našich utratených zákopov podarilo sa zpätzaujať.

Od Pilice na juh o majer Gašek prudko bojujeme.

Petrohradské časopisy oznamujú: Nemci v Lodzi pokračujú vo svojich pripravách ku prezimovaniu. Zariadenie ruských kasární pre kúrenie opravili, nakopili nesmierne množstvo zimného odevu, do mesta prichodí na stá vagonov plátna, vlny a kožušín. Všetci krajčieri napnutou silou šijú.

«Novoje Vremja» o bojoch pozdlž Bzury píše: Bitka je ešte prudšia ako vo Flandrii. Protivníci bojujú za každú piad zeme. Prvé ruské zákopy od nemeckých delí len 30 metrov široká rieka. Hlavnou zbraňou tohoto zvláštneho moderného boja je príručný granát.

Delostrelecký boj pozdlž Bzury.

Kopenhága, 9. januára. Zprávy petrohradských časopisov z bojišťa, ktoré patrne pochádzajú z úradneho prameňa, oznamujú, že dňa 3. januára armáda Hindenburga viedla živý delostrelecký boj s Rusmi. V tento deň Nemci nie útokami, lež mažiarmi sa usilovali vyhnať Rusov z ich posícií. Ruské časopisy prinášajú ďaleko siahajúce kombinácie, nesmyselné tvrdenie ruského generálneho štábu ale, že Nemci pozdlž rieky Bzury pracujú aj so 42 centimetrovými mažiarmi, bez poznámky uverejňujú.

Synovia nemeckého dediča trónu.

Posledné lúčenie na bojišti.

Nemecké úradné zprávy.

Nemecký hlavný válečný stán 9. januára oznámil:

Na východe polozenie pre stále zlé počasie je nezmenené. Naša korisť, ktorá do našich rúk dostala sa 7. januára, vzrástla na 2000 zajatcov a 7 strojových pušiek.

Dňa 10. januára nemecký hlavný stán oznámil:

Počasia sa ešte nezlepšilo. Na celom východnom fronte polozenie ostalo nezmenené. Menšie ruské napredovania od Mlavy na juh sme odbili.

Napredovanie Nemcov proti Varšave.

Londýnsky časopis «Daily Mail» oznamuje z Petrohradu: Nemci pokračujú vo svojich útokoch na Varšavu. Nemecké predné voje už len na dvadsať kilometrov stoja od Varšavy, odkiaľ všetky vrchnosti odišly.

Prejdenie Nemcov cez rieku Bzura.

Vojenský zpravodajca londýnskeho časopisu «Daily Chronicle» nasledovne opisuje rozhorčené boje, ktoré boli posledný týždeň pozdĺž rieky Bzury medzi Nemcami a Rusmi:

Nemecká armáda odhodlane útočila päťkrát jedno za druhým a medzitým nastala noc. Nemecké kanóny sypaly dážď gúl na posície ruského delostrelectva a na zákopy na pravom brehu rieky Bzury, medzičím nemecké čaty uprostred palby ruských guľometov a pušiek ruskej pechoty vnišly do rieky. Nemeckí vojaci

po prsia stáli vo vode jako lad studenej. Z dvoch strán pálili na protější breh a medzi tým vojsko opovržením smrti šlo cez rieku. Nemeckí vojaci nad hlavou držali pušky a patron tašky, preniesli rýchlo-palné delá cez Bzuru a konečne šiesty útok sa im vydaril. Nemci prešli na pravý breh Bzury a Rusov do boka napadli. Na ruské zákopy, v ktorých bojoval 1. sibírsky jágerský pluk, spustili taký vražedlný dážď gúl, že sibírski pešiáci o zlom-krk utekali a Nemci zaujali ich posície.

Rusi dosiaľ utratili vyše dva milliony mužov.

Parížsky časopis «Matin» ztraty Rusov v mrtvých a ranených do 22. decembra udáva na 1,650.000 hláv. V Nemecku koncom roku bolo v zajatí 3575 ruských dôstojníkov a 306.294 mužov, kdežto v Rakúsko-Uhorsku dľa úradnej zprávy vydanej 24. decembra bolo v zajatí 243.000 Rusov. Súhrnná ztrata Rusov v mrtvých, ranených a zajatých činí teda 2,202.869 mužov.

Nemecké úradné zprávy.

Berlin, 12. januára. Nemecký hlavný válečný stán včera oznámil:

Vo východnom Prusku a v severnom Poľsku polozenie sa nezmenilo. V časti Poľska ležiacej od Visly na západ **naše útočenia pre nepriaznivé počasie len pomaly napreduje.**

Úradná zpráva vydaná 13. januára.

Vo východnom Prusku niet nič nového. V severnom Poľsku napredovania Rusov **boly nezdarné.** Od Visly na západ naše útočenia aj napriek zlému počasiu **na jednotlivých miestach pokročily.** Na východnom brehu Pilice niet zmeny.

Boj o Varšavu.

Zprávy stockholmských časopisov z bojišta jednomyselne sdeľujú, že Nemci páru nemajúcou energiou pokračujú vo svojich válečných operáciach v Poľsku a prestávku, ktorá v posledné dni nastala, treba pripísať len mi-

moriadne neprajnému počasiu a neschodným cestám.

Nemožno s istotou ustáliť — píšu stockholmské časopisy — či Nemci hlavne na Varšavu chcú útočiť alebo na ruské armády stojace nižšie od Visly na západ. Hindenburg už opätovne podal dôkaz, že rád spôsobí prekvapenie. Počas vojny viackrát sa stalo, že keď s napnutosťou očakávajúca verejná mienka čakala vážnu udalosť na jednom mieste, vtedy prišla zpráva o Hindenburgovom víťazstve na celkom inom mieste bojišťa.

Isté je, že pozornosti Hindenburga ani teraz nevyhnul plán novšieho rozloženia ruskej armády. Toto však nič nemení na tej skutočnosti, že Nemci už len na 25—28 kilometrov stoja okolo Varšavy. Tento postup vynútili neprestajnými bojami. A toto je veľmi vážna okolnosť, lebo keď Hindenburg prvý raz tiahol pod Varšavu, vtedy Rusi vyhlili rozhodujúcej srážke, teraz ale Rusi všetku svoju silu hodiil na odsek Bzury a Ravky, aby už tu pristavili proti Varšave napredujúcu nepriateľskú armádu.

Nemci vo svojom víťaznom napredovaní teda už zlomili odpor ruskej presily. Zistiť možno, že správa ruskej armády nové rozloženie svojich čiat dosiaľ ešte nemohla previesť, tak že teraz stojí pred tou ťažkoz alternatívou, že alebo sa pustí do boja na území, na ktorom Nemci chcú, alebo cúvne.

Rusi síce od juhu silnými posilami mohli by za čas pomôcť svojmu ohrožovanému položeniu, v tomto páde však vystavia sa tomu, že hrdinsky bojujúce rakúsko-uhorské čaty vytisknú ich z haličských posícií.

Nemecké monitory na Visle.

Kopenhágske časopisy prinášajú petrohradskú zprávu, že v bojoch okolo Varšavy berie účasť aj nemecké námorníctvo. Nemci mnoho menších parolodí vystrojili kanónmi a tieto malé nemecké válečné lode prudko bombardujú ruské posície pri rieke. Prvý útok nemecké monitory započaly pri Vyšegrade, pri vtoku Bzury do Visly.

Tiež kopenhágske časopisy oznamujú, že boje Nemcov pri rieke Suchej sú nielen v prúde, lež sa stávajú vždy prudšími. Nemci

takmer v úplnej bezpečnosti napredujú vždy pod zemou; aký dlhý jarok si vykopú čakanmi, natoľko postúpia; keď ale musia vyjsť z jarku, upotrebujú práve takú pavezú, aké Japonci počas obliehania Port-Artura vzali so sebou, keď útočili na drôtové ploty.

Bitky pozdlž štyroch riek.

Berlin, 12. januára. «Kreuzzeitung» píše: Napredovanie Nemcov ku Varšave boje svedené pozdlž štyroch riek, Bzury, Ravky, Suchej a Pilice napomáhajú. Rusi tu nevedia pristaviť naše víťazné postupovanie. Počiatkom tohto roku naša armáda zaujatím silného ruského oporného bodu Borzymova veľmi značne postúpila. Zaujatie tohto oporného bodu bolo preto veľavýznamné, lebo týmto padla jedna z tých pevných posícií, ktorými Rusi chcú kryť Varšavu. Borzymov je medzi Lovičom a Šochačevom od Ravky na východ, teda ku Varšave v rovnom východnom smere. Rusi tu síce vyvinujú húževnatý odpor, ale nemôžu odolať našim čatám. Aj napriek zlému počasiu zo dňa na deň oznamujú nový zdar našich, ktorých úspechy zvlášte pri prvých troch riekach sú veľké. Ponevác následkom zdaru pri Bolimove odsek Ravky dostal sa do našich rúk, útocienia našej armády na čiare Šochačev—Varšava značne pokročily. Dňa 6.

Predstráž vo fujavici.

januára prišiel chýr, že naša armáda predrala sa napred po odsek Suchej. S týmto v odseku Ravky a Suchej stali sme sa pánmi veľmi bráneného vršku, ktorý dominuje nad celým okolím. Z týchto zdarov vidno neodolateľné a pravidelné napredovanie našej armády proti Varšave cez menované rieky. Boje pozdĺž štyroch riek na priebeh celej bitky natolko majú mimoriadny význam, nakoľko silne vplývajú na operácie ruskej armády proti Karpátom. O osude ruskej armády nebude rozhodnuté v Haliči, lež pred Varšavou. Poneváž Rusi tu aj napriek svojim prírodou opevneným posiciam cúvajú, z toho nasleduje, že ruská armáda je slabšou stránkou. Dôležité je aj to, že Rusi tu stisknutí sú vždy na menší priestor, čo pohyblivosť ich čiat značne obmedzuje. Na takýto spôsob každý nový zdar našich zbraní oslabuje našich nepriateľov.

Na ruskom bojišti nemožno očakávať udalosti.

Amsterdam, 12. januára. Vojenský zpravodajca londýnskeho časopisu «Times» v nedeľnom čísle svojho časopisu podáva súhrnnú kritiku o dnešnom položení na bojištiach. Ohľadom bojišta v Ruskom Poľsku je tej mienky, že tam väčšie udalosti predbežne nemožno očakávať a nemožno spôsobiť rozhodujúce udalosti, lebo je pôda veľmi hlboko premoknutá a na cestách je také blato, že je každý pohyb čiat nesmierne obťažovaný. Nemci už prišli na hlboko ležiace rovné územie, odkiaľ však offenzíva není možná dotiaľ, kým zem nezamrzne. Toto sa každý deň môže stať, ale dotiaľ, kým cesty a pôda celkom nezamrznú, samé pohyby o veľa väčšími by unavily vojakov a vojenské záprahy, než trebárs tie najprudkejšie bitky. Preto, kým sa počasie nezmení, Rusi ani z nemeckej ani z rakúsko-uhorskej strany nečakajú silnejšiu offenzívu.

Zápas o Varšavu.

Berlin, 14. januára. Dľa petrohradskej zprávy londýnskeho «Daily Telegraph»-u v Petrohrade vôbec nepochybujú v tom, že Nemci aj teraz, ako predtým, zaujatie Varšavy považujú za veľmi dôležité. Hindenburg v Šochačeve udajne o veľa viac vojska koncentroval, ako sa veľkoknieža Nikolaj Nikolajevič na-

zdával. Nemci v odne v noci bojujú; stalo sa, že v jeden jediný deň na rozličných miestach viac než desaťkrát útočili na Rusov.

Stockholm, 14. januára. Vojenský spolupracovník «Svenska Dagbladet»-u ustáluje, že hlavná príčina toho, že Nemci pomaly napredujú proti Varšave, väzí hlavne v nepriaznivom počasí. Voči tomu vyhláseniu správy ruskej armády, že zima je spojencom Rusov, Hindenburg v jedróm osvedčení poukázal na to, že ruská zima môže len osožiť spojencom. Tohto vysvetlením je, že Nemci svoju prevahu nad Rusmi môžu dakovať v prvom rade svojim ťažkým kanónom a kým nenastane zima, na premoknutých cestách ťažké kanóny sotva možno voziť.

Aby Nemci mohli zaujať Varšavu, ku tomu sú potrebné na tvrdo zamrznuté cesty. Napriek tomu nemecká pechota pokračuje vo svojich útokoch a nezadržateľne napreduje. A čím ďalej postupujú Nemci v Poľsku na východ, tým ťažšie bude Rusom voči rakúsko uhorskej armáde svoje južné pri Nide a pri Dunajci zaujaté posície udržať. Železnice v Poľsku už natolko uviedli do poriadku, že spojenci ľahko vedia prevážať čaty z jedného miesta na druhé.

Rusi sa naučili od Francúzov, ako treba brániť dôležité mestá hradbami. Okolo Varšavy pravdepodobne celé okolie je pretvorené v pevnosť, ktorú z kroka na krok treba zaujať, ako Argonnskú horu. Že Nemci predsa tak výsledne operujú proti ruským posiciam, to vysvetľuje, že delostrelectvo ruskej armády nepostačuje voči nemeckému delostrelectvu. Akonáhle zem zamrzne, válečné operácie budú akiste o veľa rýchlejšie.

Prepustenie ruských generálov.

Berlinský časopis «Taegliche Rundschau» oznamuje z Kopenhágy: Dľa petrohradskej zprávy novšie zase osemnásť ruských generálov prepustili z vývodiaceho postavenia v aktívnej ruskej armáde.

Krešťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Uspechy Nemcov.

Berlin, 9. januára. Hlavný válečný stán 8. januára oznámil:

Vo Flandrii trvanlivý dážď vždy močaristším činí územie, ktoré válečné operácie silne prekáža.

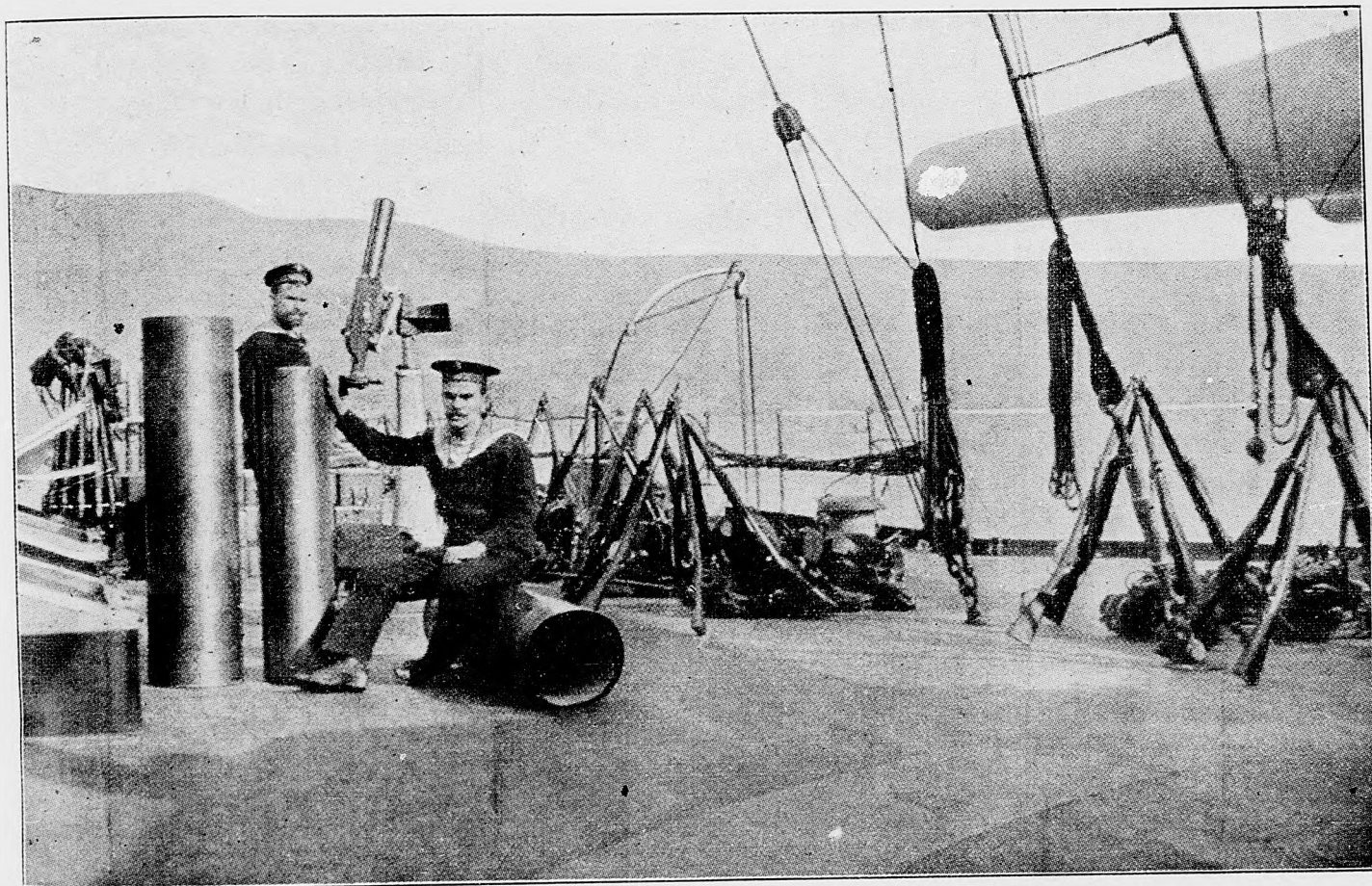
Od Reimsu na východ Francúzi v noci chceli zaujať jeden náš predný zákop. Okam-

Porážky Francúzov.

Nemecký hlavný stán o udalostiach na západnom bojišti 9. januára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Nepriaznivé počasie — mnoho lejakov s búrkami — aj včera trvalo. Rieka Lys na niektorom mieste vyliala sa z riečišťa.

Od Soissons na severovýchod odbili sme viac útokov nepriateľa s ťažkou ztrátou Francúzov.

Obraz z cis. a král. námorníctva.

žitým protiútokom zahnali sme ich do posícií. Päťdesiat z nich sme zajali.

V prostrednej a východnej časti Argonnov naše čaty zase postúpily napred.

Nočný útok Francúzov vo Vogézoch pri Buchenkopfe, od Diedolshausenu na juh sme odrazili.

Opätovné útoky Francúzov na vršok od Sennheimu na západ v palbe nášho delostrelectva sa ztroskotaly. Dvoh dôstojníkov a sto vojakov sme zajali. O obec Oberburnhaupt od Sennheimu na juh boj sa ešte vedie.

Aj pri Perthesi (od chalonského tábora na sever) sme odrazili jeden útok Francúzov, zapríčiniač im tiež ťažkú ztratu.

Vo východnej časti Argonnskej hory naše čaty prekonalý zdarný útok, zajaly 1200 Francúzov, ukoristily niekoľko prístrojov na metanie bomb a jeden bronzový mažiar. Z tejto príležitosti vyznačili sa sliezski jágri, jeden lotharingský bataillon a hessenský honvédi.

Pri Flirey jeden pred našimi posíciami ležiaci, nami nezaujatý zákop v tom okamžení sme rozhodili, keď ho Francúzi zaujali.

Celú francúzsku čatu, ktorá zaujala zákop, sme zničili.

Od Sennheimu na západ a na juh polozenie sa nezmenilo. Z Oberburnhauptu a zo zákopov pred obcou, Francúzov sme zahnali späť do ich pozícií a 190 z nich sme zajali.

Hlavný válečný stán nemeckej armády 10. januára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Zlé počasie i včera trvalo. Rieka Lys na jednotlivých miestach po šírku 800 metrov vystúpila zo svojho riečišťa.

Pokus nepriateľa, aby nás pri Nieuporte vybil z našich pozícií na piesočnatých kopcoch, sa zmaril.

Od Soissons na severovýchod Francúzi zopakovali svoje útoky, ktoré sme však včera s veľkými ich ztratami všetky odbili. Vyše sto válečných zajatcov dostalo sa nám do rúk. Bitka sa tam dnes opäť vedie.

Od Perthesu na západ a na východ (od chalonského tábora na severovýchod) Francúzi znova prudko útočili. Tieto útoky s veľkými ťažkými ztratami Francúzov sa zmarily. Asi 150 Francúzov sme zajali.

V Argonnách aj ďalej sme získali priestor. Tu, jako i na okolí Apremontu, od Toula na sever, bitka ešte stojí.

Francúzi 8. januára večer opätovne pokúsili sa nočným útokom zaujať dedinu Oberburnhaupt. Útok sa úplne zmaril. Naše čaty zajaly ďalších 230 Francúzov a ukoristily jednu strojovú pušku, tak že oberburnhauptská korisť pozostáva z 2 dôstojníkov, 420 mužov a jednej strojovej pušky. Francúzi i tu očividne mali ťažké ztraty. Pred našim frontom a v susedných horách leží veľké množstvo mrtvých a ranených.

Včera v Hornom Elsasku bola len menšia bitka. Okolo polnoci naše čaty pri Niederaspachu jedon útok Francúzov odbily.

Nezdary Francúzov v Elsasku.

Berlinský časopis «Morgenpost» oznamuje z Baselu: V trojhrane Than—Steinbach—Sennheim v hornom Elsasku boje vedú sa ďalej. Nemci zaujali Steinbach, o ktorý sa viedly urputné boje. Francúzi s ťažkými ztratami museli cúvnuť do Thanu. V dolných Vogézoch na fronte medzi Diedolshausen a St.—Die úto-

čenie Francúzov sa ztroskotalo. Nemci od St.—Die až po St.—Leonard obsadili celé okolie. Útoky Francúzov Nemci všetky odbili.

Zmarené francúzske útoky.

Berlin, 12. januára. Nemecký hlavný stán o udalostach na západnom bojišti 11. januára predpoludním vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na okolí Nieuportu a Yperna a od tohto na juh bol len delostrelecký boj. Pri La Boisselle, od Alberta na sever jedon útok Francúzov úplne sa zmaril. Od Soissons na sever Francúzi, ktorí boli zaujali len malú čiastku našich najprednejších zákopov, znova útočili. Dosiaľ nedosiahli úspechu. Bitka ešte stojí. V blízkosti Soupiru v posledné dni nebolo bitky. Od Perthesu na východ naše čaty zpätzaujaly čiastku zákopu, ktorú Francúzi boli zaujali od nich. Nepriateľ mal ťažké ztraty. V Argonnách naše útoky znova postúpily. V Hornom Elsasku vôbec bolo ticho.

Zdarné napredovanie Nemcov v Argonnách.

Berlin, 13. januára. Hlavný válečný stán o udalostach na západnom bojišti 12. januára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od kanála La-Bassée južne vedú sa menej významné boje, ktoré dosiaľ nemaly výsledku. Od Crouy na sever Francúzi včera večer útočili, ale za veľkých ich ztrát sme ich odbili. Dnes rano sa tu boje obnovily. Od Perthesu na východ včera popoludní útok Francúzov proti nám sa v našej palbe ztroskotal. Nepriateľ mal ťažké ztraty.

V Argonnách na ceste Rimanov zaujali sme jeden francúzsky oporný bod. Z tejto príležitosti zajali sme dvoch dôstojníkov a 140 mužov. V bojoch, ktoré sa vedú vo východnej časti Argonnov, z Francúzov od 8. jan. (rátajúc už aj dosiaľ oznámených) zajali sme jedného majóra, troch kapitaňov, 13 poručíkov a 1600 mužov, tak že na tomto bojišti nepatrnej rozsiahlosti súhrnnú ztratu Francúzov spolu s mrtvými a ranenými možno šacovať na 3500 ľudí. Pri Ailly, od St.—Mihielu južne pokusy Francúzov o útočenie sa zmarily.

Malomocnosť francúzskych čiat.

Basel, 13. januára. Francúzski ranení vojaci rozprávajú, že vo francúzskych vojenských kruhoch veľmi mnoho čakali od útoku Francúzov v hornom Elsasku. Úfali, že najpozdnejšie na Nový rok opäť budú môcť vtiahnuť do Mühlhausenu, ale aspoň na to iste rátali, že svojím útočením front Nemcov v severnom Francúzsku a vo Flandrii oslabia. Francúzski dôstojníci hovoria, že proti nemeckým čatám nič nemohli urobiť. Všetkých padnutých vojakov nemeckej obrannej čiary Nemci vždy rýchle nahradili, ako keby vojaci zo zeme boli rásťli. Naproti tomu Francúzi s celou svojou silou započali útočenie.

Krvavé boje vo Flandrii.

Amsterdam, 13. januára. Dľa z Dünkirchenu prišlých telegrammov položenie francúzsko-belgických čiat vo Flandrii je neprajné. Spojené čaty následkom palby nemeckých kanónov utrpely ťažké ztraty. Prišli síce posily zo stán od Dixmuidenu na juh, lenže ani tieto nevedely pristaviť rýchle napredovanie Nemcov. V bojoch posledných dní padli synovia troch belgických ministrov.

Aj sám kráľ Albert prišiel na bojište, aby posmeľoval svojich vojakov. Konečne Belgičania a Francúzi opustili svoje posície.

Francúzsko túži po rýchlom skončení vojny.

Brusel, 13. januára. Z Paríža oznamujú, že protivy záujmov medzi Anglickom a Francúzskom sa zaostrievajú, lebo Anglicko sa všemožne usiluje, aby vojna dlho trvala a týmto aby Nemecko bolo vysilené, kdežto Francúzsko následkom svojho vysilenia túži po rýchlom zakončení vojny.

Dovážanie anglických čiat.

Dľa z Flandrie prišlých správ Anglicko zastavilo dovážanie novších čiat na dosavadnej ceste, z Folkestone po Dieppe, pretože na kanáli nemecké podmorské lode premávku čini neistou. Anglické čaty teraz z Portsmoutha posielajú do Le Havre a ztadiaľ ich po železnici vezú ďalej na front. V dovážaní čiat nas-

taly značné opozdenia, lebo nielen že je cesta dlhšia, lež aj nedostatok vo francúzskych vagónoch cítiť.

Útoky Francúzov na celom fronte sú nezdarné.

Berlin, 14. januára. Z hlavného válečného stánu o udalostiach na západnom bojišti 13. januára vydali nasledovnú úradnú zprávu:

Na okolí Nieuporta viedol sa prudký delostrelecký boj, ktorého následkom bolo vyprázdnenie nepriateľských zákopov nachodiacich sa pred Palingebrugom (vonkajšie predmestie Nieuporta).

Pozdĺž kanála La-Bassée proti nám namerené útoky **sme definitívne odrazili**. Taktiež sme odbili aj útok Francúzov proti La Boisselle a v rškom pri Nouvrone.

Včera za nezdarným útokom Francúzov proti vrškom pri Aerouy nasledoval protiútok Nemcov, ktorý sa skončil s **úplnou porážkou** Francúzov a očistením výšin ležiacich od Cuffie na severovýchod a od Crouy na sever. Naši brandenburgskí vojaci **zaujali dve francúzske posície, zajali 1700 nepriateľských vojakov, ukoristili štyri kanóny a viac strojových pušiek.**

Útoky francúzskych zákopníkov od St.-Mihielu južne sme **zdarne odrazili**. Naše čaty zaujaly vršky ležiace od Nomeny na sever a na severovýchod.

Vo Vogézoch položenie sa nezmenilo.

Zápas na morskom pobreží.

Berlin, 14. januára. «Deutsche Tageszeitung» oznamuje z Londýna: V Sluysi v utorok rano opäť bolo počuť prudké dunenie kanónov; pri Nieuporte a na pobreží viedol sa pravdepodobne delostrelecký boj.

Ztraty Angličanov.

Dľa zprávy londýnskeho «Times»-u anglických dôstojníkov vo Flandrii stihla obrovská porážka. Nové útočenie následkom nedostatku v súciach dôstojníkoch je preto o veľa nebezpečnejšie pre Angličanov ako pre Nemcov.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

Obrana Londýna.

Kopenhága, 14. januára. Vojenský spolupracovník «Times»-u v dlhšom článku sa zaoberá s potrebou toho, aby Anglicko aj na obranu svojej krajiny myslelo. Článok medziiným obsahuje nasledovné:

Keď je z jednej strany i pravda, že boj vo Flandrii a vo Francúzsku bude rozhodnutý a že svojou najsilnejšou usilovnosťou na tom máme byť, aby sme Frenchovu armádu posilnili, z druhej strany pravda je i to, že nemecká flotta, kým není premožená, je veľkým nebezpečím pre nás.

Keď ku tomuto vezmeme ešte i to, že Nemecko má ešte väčšiu rezervu, celkom nemieme nechať bez pozornosti možnosť prekvapujúceho napadnutia našej krajiny. Keď by sme čokoľvek mohli vyhrať mimo nášho územia, to by nestálo tie ztraty, ktoré by zdarný útok proti nášmu hlavnému mestu mohol mať za následok.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turecká úradná zpráva.

Carihrad, 9. januára. Hlavný válečný stán turecký oznamuje: Ruská flotta napriek medzinárodnému právu bombardovala za verejné vyhlásené mesto Sinope, medzičím dva domy byly ľahšie porúchané. Ľudský život bombardovaniu nepadol v obeť. Štyri loďky uťonuly.

Voči tomu turecké lode so zdarom strieľaly na ruské čaty, ktoré stály v Makojali a na sever od obce na ruskom pobreží.

Dňa 5. januára jeden anglický križiak od Mersiny na východ chcel vyložiť na breh čaty. Palba nášho pobrežného vojska prinútila cúvnuť nepriateľa, ktorý zanechal štyroch mŕtvých.

Úspech Turkov pozdĺž jazera Urmia.

Z Carihradu oznamujú: V Asserbeidšane operujúce turecké čaty zaujatím obce Nidan-Duabi na okolí Sanšbulaka, ktorý už držia obsadený, nad Rusmi vydobili veľké víťazstvo. Veľa sto kozákov zahnali do jazera Urmia. Turci ukoristili viac kanónov a osem strojových pušiek.

Indické čaty v Egypte pripojujú sa ku Turkom.

Carihradské časopisy oznamujú, že z indických čiat, ktoré sú poverené obranou Suezského prieplavu, zo dňa na deň viac a viac vojakov ujde ku Turkom. Minule mužstvo štyroch rýchlopalných diel s úplným vystrojením prešlo ku Turkom. Podobne chcú ujsť ešte veľmi mnohí.

Rimsky časopis «Stampa» oznamuje, že portugalské pomocné čaty už prišli do Egypta. Portugalských vojakov predbežne umiestnili v nových kasárňach, kde ich vycvičia ku zvláštnemu spôsobu boja v Egypte.

Turecká úradná zpráva.

Carihrad, 11. januára. Hlavnú válečný stán turecký oznamuje: Naše v Asserbeidšane operujúce čaty obsadily Kotor. Nepriateľ aj toto okolie opustil a cúvol smerom ku Salmasu a Choji. V bitke svedenej na okolí Miandoadu medzi inými padol aj cárov kridelný adjutant veľkoknieža Alexander Michajlovič a konsul Sansbullaku.

Položenie v Egypte.

Rim, 11. januára. Dľa jednej z Egypta sem prišlej osobnosti položenie je tam pre Angličanov nebezpečné. Obyvateľstvo je odhodlané, že sa strasie anglického panstva, akonáhle sa to len možným stane. Nového sultána nenávidia. Celá egyptská armáda je naladená proti Angličanom a v každom okamihu je hotová stať si ku Turkom. Kmeny beduinov sú naklonené Turkom, práve tak aj kmen Senussitov, ktorí svoju nestrannosť len preto vyhlásili, aby mohli dostať od Angličanov zbraň, muníciu a potraviny. Anglicko nebude môcť prekaziť, aby v Egypte povstanie nevypuklo.

Svätá vojna v Indii.

Carihrad, 11. januára. Dľa sem prišlých správ na svätú vojnu pofahujúce sa nariadenia tureckého sultána v Indii rozniesly sa aj napriek anglickej censúre. Mohamedáni v mestách Delhi, Alahabad a Lahore dali vytlačiť vyzvania, v ktorých dávajú na všeobecnú známosť vyhlásenie svätej vojny a vyzvania v tajnosti rozšírili.

Turecká úradná zpráva.

Carhrad, 12. januára. Hlavný válečný stán uverejňuje nasledovnú úradnú zprávu :

— Ruská tlač prináša falošné chýry o porážke Turkov. Hlavný stán čo odpoveď na tieto chýry sdeľuje 9. januára datovaný telegramm veliteľa kaukazskej armády o válečných operáciách, ktoré sa na Kaukaze od dvoch týždňov vedú. Telegramm hovorí :

Na našom hlavnom fronte turecké čaty za našimi hraniciami zaujaly dominujúce nepriateľské posície. Na okoli Olty a Ardachanu válečné operácie prekáža sňah a temer neznesiteľná zima. Turecké v Asserbeidšane operujúce čaty aj napriek nepriaznivému počasiu prenasledujú nepriateľa, ktorý cúvol, pretože sme Urmiu a Kotur obsadili.

Rusi tvrdia, že zajali veliteľa jednej tureckej divízie. Ruské čaty v jednej ruskej dedine vskutku napadly našich ranených, medzi ktorými bol aj jeden ťažko ranený veliteľ divízie. Tohto Rusi zajali, ostatných zabili.

V Iraku dva bataillony anglickej pechoty a dva bataillony jágrov s rýchlopalnými delami na okolí Korny chcely napadnúť jednu arabskú čatu, ktorá stála na našej strane. Nepriateľ ale dostal sa do klepca a po boji, ktorý trval za dve hodiny, v mrtvých a ranených utratil 125 ľudí. Arabi prenasledovali nepriateľa, ktorý sa dal na útek. Z Arabov, ačkoľvek z krátkej diaľky striedali na nich, dovedna len 15 ľudí bolo ranené.

Vojna na mori.

Nemecké pod morom chodiace lode a anglická flotta.

Koppenhága, 9. januára. Spolupracovník časopisu «Politiken» z príležitosti utonutia anglickej lode «Formidable» zaoberá sa s dosavádzajúcimi veľkolepými úspechami nemeckých pod morom chodiacich lodí a s tou úlohou, ktorá v budúcnosti na podmorské lode čaká.

Rozvinuje, že kanál La Manche je najvýtečnejším priestorom pre operácie nemeckých pod morom chodiacich lodí, lebo — ako to už i z dosavádzajúcich morských bitiek vysvitlo — pod morom chodiace lode zvlášte pozdĺž pobreží a na menej hlbokých vodách vedú do-

siahnuť úspechy. Boje pozdĺž Ysera sú preto také prudké, lebo Nemci chceli a chcú vynútiť, aby sa dostali blízko tej vody, ktorá je tak veľmi dôležitá z ohľadu ohrožovania anglických lodí a anglického pobrežia.

Nemecké pod morom chodiace lode prevýšily každé očakávanie tým, že za dlhší čas môžu zostať pod vodou a prípadne oddýchnuť si pod vodou, svojmu mužstvu môžu dopriať na dlhší čas oddychu. Pod morom chodiace lode sú mimoriadne nebezpečnou zbraňou v morskej vojne proti Anglicku a Nemci, tak sa zdá, aj v budúcnosti pod morom chodiacimi loďami chcú docieľiť veľké úspechy.

Nemecké lietadlá bombardovali Dover.

Berlin, 12. januára. Dľa kopenhágskej zprávy «Lokalanzeiger»-u v nedeľu predpoludním väčšia, najmenej zo šesťnástich lietacích strojov pozostávajúca flotta nemeckých lietadiel zjavila sa v blízkosti ústia rieky Themse, pravdepodobne tým cieľom, aby napadla Londýn. Počasie však bolo veľmi nepriaznivé. Bola hustá hmla. Flotta nemeckých lietadiel letela ďalej pozdĺž anglického pobrežia ku Doveru, kde lietadlá shodily niekoľko bomb, potom letely ďalej ku Dünkirchenu, kde prudko bombardovali Angličanmi obsadené čiastky mesta. Hodily asi 40—50 bomb, ktoré narobili značné škody a viac ľudí zabily alebo poranily. Anglické lietacie stroje nemýlili nemeckú poveternú flottu, ktorá asi za polhodiny krúžila nad mestom, potom sa nemýlene vrátila na svoju stanicu.

Berlin, 12. januára. Časopis «Daily Chronicle» oznamuje, že 9. januára večer jedna vzducholod, ktorá prišla z Belgicka od Fournessu a Dünkirchenu, s tromi lietacími strojmi vo veľkej výške ponad Calais preletela nad Doverom. Z Calaisu z kanónov striedali na vzducholod, ktorej sa však nič nestalo.

Anglická a francúzska flotta blokovala Dedeagač.

«Corriere della Sera» oznamuje zo Sofie : Anglická a francúzska flotta bulharský prístav Dedeagač formálne blokovala ; obchodné lode preskúmajú, listy zhabú a podozrivých cestovateľov zatvárajú.

Konflikt Anglicka a Spojených Štátov.

Anglická vláda už odovzdala svoju odpoveď na známu notu Spojených Štátov severo-amerických, v ktorej sa boly ohradzovaly proti svedolnému pokračovaniu Anglicka na mori. Odpoveď Anglicka je odmietavá. Ako «New-York Herald» oznamuje, Spojené Štáty pre odmietavú anglickú notu budú sa znova ohradzovať.

Taliansko a Dardenelly.

Dľa carihradských správ talianska vláda diplomatickou cestou vyhlásila v Londýne a v Paríži, žeby sa nemohla nečinne dívať, keby sa proti Dardanellám stalo hocjaké podujatie; v tomto páde Taliansko prinútené by bolo vystúpiť zo svojej neutrality.

Veliteľstvo našej flotty o cudzozemských luhaniách.

Viedeň, 14. januára. Voči v cudzozemsku rozneseným chýrom, ktoré hovoria o ztratách rakúsko-uhorskej flotty, ako aj o akcii francúzskej flotty vyvinutej na Adriatickom mori, stav vecí úradne oboznamujú nasledovne:

Od 16. augusta roku 1914., kedy utonula loď «Zenta», ani jedna jediná naša loď, čln alebo lietadlo neutrpely žiadnu škodu, ačkoľvek dosť pušného prachu zmárnili na ne. Ani jeden jediný muž našej flotty nebol ešte ani len ranený, kdežto z francúzskej flotty pod morom chodiaca loď «Curie» bola zničená a jednu válečnú loď typu Courbet trafily až dve torpedá a tak bezpochybne bola ťažko urazená. Od 3. novembra krem podmorských lodí na našom pobreží nebolo vidno ani len jednu jedinú nepriateľskú loď.

Veliteľstvo flotty.

Nový minister zahraničia.

Rakúsko-uhorský zahraničný minister gróf Leopold Berchtold z osobných príčin zadal demissiu, ktorú jeho veličenstvo kráľ milostne prijal a za rakúsko-uhorského ministra zahraničia vymenoval baróna Štefana Buriana. Vymenovanie nového ministra zahraničia neni spojené so zmenou v zahraničnej politike Rakúsko-Uhorska.

Zemetrasenie v Taliansku.

Vo stredu 13. januára rano niekoľko minútami pred 8 hodinou v Taliansku zúrilo hrozné zemetrasenie, o ktorom podávané nasledujúce stručné zprávy: V Ríme zemetrasenie trvalo asi za 15—20 minút a spôsobilo veľký strach v obyvateľstve, ale ľudský život nevyžiadalo v obeť, len so pár budov porúchalo. Na budove finančného ministerstva srútila sa jedna vežička. S průčelia kostola San Giovanni de Laterano jedna socha spadla na námestie. Socha na stĺpe Antoniusa sa odtiskla a aj sám stĺp sa trochu v pravo nachýlil. Jedna žena následkom otrasenia nervov zomrela. Na Monte Citoriove strútil sa jeden komín, prelomil sklenený krov starej auly a spadol na jeden ministerský stôl. Zemetrasenie i vo Vatikáne zapríčinilo menšie škody. Svätý otec v okamžení zemetrasenia bol v knihovni, kľakol si a modlil sa za pár okamžení. Na jednej kupole chrámu Sv. Petra vybil sa 150 oblokov.

V rímskej provincii v nasledovných obciach pocítili zemetrasenie: Montelanico, kde budova pošty a telegrafu bola veľmi porúchaná. Jenne, tu sa srútila veža kostola. Terrecajetani, kde zemetrasenie mimo menších škôd aj ľudský život vyžiadalo v obeť. Marona Agosta, kde sa srútilo železničné nádražie, veža jedného kostola a viac domov. Fileno, tu sa srútilo viac domov, kostol sa porúchal a dvaja ľudia boli nebezpečne ranení. Toricella di Sabina, tu zemetrasenie narobilo veľké škody. Jedon človek zomrel. Tivoli, tu tiež zomrel jedon človek. Ďalej Cimeto Romano, Palestina, Cagarolo, Fiuggi, Terentino, Subiato, Frozinone, Andicoli, Corrado, Morluca a Veletri, kde zemetrasenie v domoch všade zapríčinilo väčšie-menšie škody. V perugii za 5 sekúnd cítili silné zemetrasenie, v Capue pocítili tri a v Castellamare di Sabine dva otrasy zeme. V Casine zemetrasenie sprevádzal podzemný hrmot. V Pescare silné zemetrasenie trvalo za 20 sekúnd, ale škodu nezapríčinilo. V Subiatove, Caprerolo a v Cori bolo tiež veľmi silné zemetrasenie, ale sa len so pár domov porúchalo. V Subiotove stolný chrám je na srútenie. Veľké škody zapríčinilo zemetrasenie v Tagliacote, v Corsulove, v Margitane, v Capelle, v Maglionove a v Cappedocii. V Avezzanove telegrafické spojenie zaseklo. Z Abruzzov tiež došly povážlivé zprávy.

V Neapoli zemetrasenie trvalo za 20 sekúnd, v Teramove steny viac domov sa popukaly. Vo Farnove v kostole modliacich sa ľudí opanoval veľký strach a o zlom-krky usilovali sa dostať sa von z kostola tak, že vo veľkom stisku jedna starena bola nebezpečne a viac len ľahšie ranené. Tu viac domov bolo porúchané. V obci Peroli viac domov leží v rumoch a na druhých sú veľké pukliny. Dvaja ľudia prišli o život. 6 osôb bolo nebezpečne a viac ľahšie ranené. V Civita-Vechii veľa domov sa srútilo. V Akville viac domov sa popukalo a veľa sa srútilo. Dvaja ľudia zomreli. Na okolí 40 ľudí zomrelo a viac sto bolo ranené. V Monterotonde viac domov je porúchané, medzi nimi i mestský dom. Veža

mestského domu sa srútila. Jedon professor a jedon žiak technickej školy zomrel a mnohí boli ranení. V Sore sú domy veľmi porúchané a viac sa ich srútilo. Pod rumami je veľa ľudí. V Sabine je veľmi veľká škoda, viac ľudí zahynulo. V Serramonacesce dvaja ľudia zomreli a mnohí boli ranení. V Lettomanoppella, v Musellarove, v San Valentinove, v Giuliano Romanove, v Ajeli ešte na mnohých iných miestach, zvlášte v Avezanove veľmi mnoho ľudí zahynulo. Vo Villalagove zahynulo 20, v Anversi 3, v Izolariu 10 osôb, mnoho ľudí bolo ranené. Dľa zprávy novin «Tribuna» zemetraseniu padlo v obeť 23—25 tisíc ľudských životov. Svätý otec Pápež Benedik XV. v deň hroznej katastrofy popoludni navštívil na území Vatikánu nachodiacu sa nemocnicu sv. Marty pri čom sprevádzali ho kardináli Gašpari a Merry del Val. Svätý otec tešil nešťastných ranených a medzi nimi rozdeliť dal značnejšie podpory.

CHYRNIK.

Pápežský nuncijs u jeho veličenstva kráľa. V piatok, 15. januára pápežský nuncijs Scapinelli na dlhšom výsluchu bol u jeho veličenstva kráľa v Schönbrunne.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas dr. Ján Csernoch minulého týždňa cez niekoľko dní v úradných záležitostiach meškal v hlavnom meste a z tej príležitosti navštívil viac nemocníc ranených vojakov.

Noví kanonici. Jeho veličenstvo kráľ titulárneho kanonika, vicearchidiakona Jozefa Turseka, farára obce Demény, vymenoval za kanonika nitrianskej kapituly a vicearchidiakona Antona Zatkovicsa, farára obce Hegyeshely za titulárneho kanonika.

Smrť. Z Prešova oznamujú, že veľprepošt tamojšej grécko-katolíckej kapitule pápežský prälát Juraj Répássy po dlhšej chorobe v 78. roku svojho života zomrel. Zosnulý účinkoval za 52 rokov.

Arciknieža a hrdinský kaprál. Počas posledných bitiek v západnej Haliči jedon kaprál medzi radami nepriateľa ukoristil dve strojové pušky. Arciknieža Jozef Ferdinand, veliteľ vojenského sboru, keď sa dopočul o hrdinskom skutku kaprála, išiel k nemu aby mu medailu hrdinstva pripäl na prse. Kaprál rozopäl si vrekný kabát a pyšne ukázal arcikniežatu medailu hrdinstva II. triedy, ktorá mu už ozdobovala prse a ktorú dostal tiež za hrdinský skutok. Arciknieža nato medailu hrdinstva I. triedy pripäl kaprálovi na prse. Potom mu chcel dať väčší obnos peňazí, načo kaprál pyšne toto povedal:

— Za takéto niečo človek neprijme peniaze, vaša výsosf!

Katolícka ľudová Jednota na vidieku. Z spíského Richvaldu oznamujú: Richvaldská miestna organizácia Kat. Eud. Jednoty 10. januára vydržovala svoju tohoročnú prvú poradu v prítomnosti 60 občanov. Predmetom bolo: Účinkovanie Katolíckej ľudovej Jednoty

počas vojny; v súvis s tým ukázalo sa účastníkom na mape, kde sa deje terajšia svetová vojna. Prednášky držali: miestny rim. kat. farár a Jozef Oravec miestny rim. kat. učiteľ. Minulého roku organizácia, ktorá spočítala 88 údov, vydržovala jedenásť poučných porád a sriadila jedno, s tanečnou zábavou spojené ochotnícke divadelné predstavenie.

Príklad nemeckého cisára. «Berliner Tagblatt»-u oznamujú z Basela: O tom nariadení, aby i na stôl nemeckého cisára dávali chlieb pečený z miešanej múky, francúzska tlač píše zčiasťky vážne a zčiasťky posmešne. Francúzsky časopis «Action Française» v dlhšom článku pod nemeckým nápisom «Der Kaiser isst Kriegsbrot», (Cisár je vojenský chlieb) medzi iným píše nasledovné: Hlavnou vecou prirodzene je to, aby sme zvedeli, že či je nemecký národ skutočne hotový ku tým obetiam, ktoré vyžadujú stálu vzdorujúcu schopnosť. Bolo by nerozumnosťou toto neuveriť az dotiaľ, kým protiva toho není dokázaná. Príklad cisára Vilhelma vzbudzuje tú myšlienku, že od vodcov nemeckej ríše na žiaden pád nemožno očakávať heslo ochabnutia. Nemecká ríša, tak sa zdá, odhodlaná je ku vedeniu a preťahovaniu vojny až do krajnosti. Toto je význam toho, že cisár je chlieb z miešanej múky.

Hrdinskí prešporskí honvédi. Z Prešporka oznamujú, že plukovník Anton Pogány, veliteľ prešporského 13. honvédskeho pešieho pluku, prešporskému mešťanostovi z bojišťa poslal list, v ktorom ďakuje za tie vianočné dary, ktoré Prešperčania poslali bojujúcim honvédom. Plukovník v liste sdeľuje, že hrdinské držanie sa 13. honvédskeho pešieho pluku najlepšie vidieť z toho, že z dôstojníkov pluku traja dostali od kráľa rád železnej koruny, jedonásti boli vyznačení slúžobným záslužným krížom, ôsmi slúžobnou vojenskou medaillou a desiatich nemecký cisár vyznačil železným krížom; z mužstva jedon honvéd bol vyznačený zlatou medaillou hrdinstva, štrnásti striebornou medaillou hrdinstva I. triedy, štyridsiatištyria medaillou hrdinstva II. triedy a piati nemeckým železným krížom. Počet všetkých vyznačených je 96.

Na anglickej lodi «Formidable» zahynulo päťsto ľudí. Londýnska admirálie sdeľuje menoslov námorníkov, ktorí zahynuli na válečnej lodi «Formidable». V menoslove je uvedené 500 mien.

Pozdrav z Przemyslu. Dolno-zelenické obecné predstavenstvo z obliehaného Przemyslu po povetnej pošte dostalo nasledovný pozdrav:

Vojenská pošta. K. u. k. Fest. Art. Bat. 3. Post-officier.

Zaslúžilému obecnému predstavenstvu v Dolných Zeleniciach, Nitrianska stolica.

Povetná pošta.

Dolno-zelenickému zaslužilému obecnému predstavenstvu!

Všetci, ktorí tu podpísaní v nedobitej pevnosti Przemyslu sa nachodíme, prajeme našim rodinám a vôbec všetkým známim šťastné vianočné sviatky a spolu

aj šťastný nový rok! Máme nadostač všetkého, úzkosť v ničnom neznáme. Do videnia objímame a bozkávame doma pozostalú rodinu a naše dieťky! S Bohom zostávajúte! Ján Ryba, vl. r., Michal Stefik, vl. r., Hrobár Michal, vl. r., Štefan Ujlaszký, vl. r., Michal Maron vl. r.

Osem synov má na bojišti. Z Debrecína oznamujú: Gazda Alexander Szabó má 18 detí, z tých je 11 chlapcov. Z pomedzi 11 synov sú už osmi vojakmi a všetci ôsmi nachádzajú sa na bojišti, lepšie povedano na bojištach, bojujú proti trom nepriateľom: proti Rusom, Srbom a Francúzom. Dvaja prišli už ako ranení domov.

Dar z bojišta. Z Košíc sdeľujú, že kapitán barón Klement Valdblott, ktorý je od vypuknutia vojny na bojišti, erdősorvátskemu farárovi Gejzovi Mayerovi z bojišta poslal list, v ktorom sdeľuje, že so zarmúteným srdcom myslí na to, že teraz i v Erdőhorváte v mnohých rodinách je veľa smútku a strádania. Preto si zaumienil, že svoj kapitánsky plat každý mesiac pošle chudobným obci Tolcsva a Erdőhorváti.

Železný kríž pätnástročnému žiakovi. Z Münchenu sdeľujú, že colmarského 15-ročného žiaka Alfonsa Koeberleho vyznačili železným krížom I. a II. triedy. Koeberle zachránil život dvom dôstojníkom, potom dostal sa do francúzskeho zajatia, z ktorého ušiel ukoristiac osem pušiek. Mladého hrdinu predstavili i cisárovi Vilhelmovi.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédske pluky; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Zo 72. spoločného pešieho pluku prešporského: Szopolezy Ján 9, Stano Ignác 15 †, Susko Jozef 16 †, Svatek Ján 13, Tejfölössy Ludvik 9, Tako Pavel 13 †, Tangelmayer Robert 2, Tapolčánsky Jozef 10, Teslery Karol 13, Titz Robert 10, Tomašovič Sylvester 16, Tomič Franc 3, Tóth Július 13 †, Trebaticzky Ján 9, Uherčík Ludvik 9 †, Ugrin Gašpar 2, Uhrin Jozef 16, Ujlaki Imrich 11, Úrge Ignác 15, Vaclavek Ján 15 †, Vadina Marek 9, Vajač Demeter (?) 16, Vajda Rajmund 11, Valachovič Michal 16, Valenta Juraj 13, Valki Štefan 9, Vanek Andrej 13 †, Varga Jozef 4, Vavák Pavel 9 †, Vavrinec Michal 10, Vavro Ján 4, Vigh Ján, 2, Vitek Jozef 2, Vojaček Ján 3, Vrablik Igúac 10, Wagner Andrej 12, Watzek Anton 2, Weisz Koloman 15, Weisz Rudolf 13 †, Wenzel Fridrich 13, Zalezak Pavel 2, Zauner Karol 9 †, Zelensky Alojz 16, Žák Ambroz 9, Zsidó Alexander 10 †.

(Pokračovanie nasleduje.)

Makulatura papier
(starých novín papier veľmi hodí sa k zaobaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 K dostaniu u vydavateľstva.

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný ceník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože. ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

Prvá dielňa hodín Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca
Brüx číslo 717. (Cechy.)
Nicklové-Roskopf hodinky K 3.90; 4.20; 5.—
Strieborné hodinky K 8.40.
Nicklový budíček K 2.90.
Budíček s duplovaným zvonkom K 4.—

Zasielanie s poštovou dobieškou. Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat penazí.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

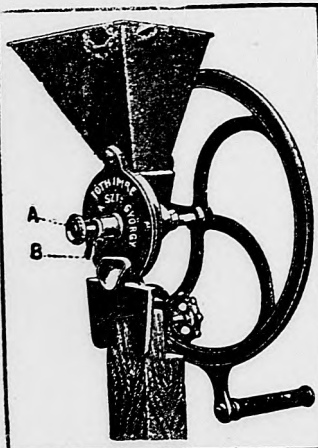
FRANZ BAUMGARTEN

Budapest, VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 33-72.

Oznamy prijíma administrácia

„Krestan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

Každý si sám môže byť MLYNÁROM,

kto si zaopatrí mnou zhotovený a všetko podobné prevyšujúci stroj na mletie šrotu. Tento stroj nevyhnutne potrebný je zvlášte gazdom bývajúcim na taniach, ako aj dochovávateľom hydiny, ošipaných a inej drúbeže. Moje stroje možno najdokladnejšie regulovať, následkom čoho nimi každé semä zbožia, kukuricu, jačmeň, raž, pšenicu, kávu, koreniny mliek možno od hrubého šrotu až po fajnú múku. Prednosť tohoto stroja je, že gazda nim dľa ľubosti toľko môže mlieť, koľko potrebuje a preto melivo vždy mu je čerstvé. Skrže to, že vo mlyne nemusí nič platiť, stroj sa mulen skoro vypláti. Za jednu hodinu možno na ňom somleť 65-70 litrov kukurice a do jeho trichterára naraz smesti sa päť litrov kukurice. So ženúcim kolesom váži 16 kilogramov a k upevneniu je ľahko na jakomkoľvek mieste.

K objednaníu s poštovou dobieškou i so zaobalením a pri jednoročnej záruke, len za **18 korún** u

IMRICHA TOTH

Jászalsószentgörgy.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.
Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú oštrú zlatú kosu, za ktorú nás pozhňávať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pánstvom a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosy» s poštovou dobieškou:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosy	2.20	2.30	2.40	2.50	2.60	2.70	2.80	3.20 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1.50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kos 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metalový kríž. Prosíme na každý pád ziadat si náš veľký obrázkový ceník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.